

ปัจจัยการทำงานที่มีผลต่อความสูญเสียจากการเก็บเกี่ยวข้าว โดยใช้เครื่องเกี่ยวนาด

Operating Factors Affecting Harvest Losses of Rice Due to Use of Combine Harvester

สมชาย ชวนอุดม¹⁾

Somchai Chuan-Udom¹⁾

Abstract

This article presented the important of rice combine harvester and the operating of the 3 main components of rice combine harvester causing harvesting losses were the header unit, threshing unit and cleaning unit. The operating factors of the header unit were reel index, cutting speed, age of cutter and grain moisture content. The operating factors of the threshing unit were rotor speed, louver inclination, feed rate, grain moisture content and grain to material other than grain ratio. The operating factors of the cleaning unit were sieve inclination, sieve speed, sieve diameter, air speed, grain moisture content, feed rate and sieve bulk head.

Keyword : harvest losses, combine harvester, operating factor

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอถึงความสำคัญของเครื่องเกี่ยวนาด ในการทำงานของเครื่องเกี่ยวนาด ที่มีผลต่อความสูญเสียจากการเก็บเกี่ยวข้าว ซึ่งมี 3 อุปกรณ์หลัก คือ ชุดหัวเกี่ยว ชุดนาด และชุดทำความสะอาด โดยปัจจัยการทำงานที่สำคัญของชุดหัวเกี่ยวประกอบไปด้วย ดัชนีวงล้อ ความเร็วใบมีดตัด อายุการทำงานของใบมีดตัด และความชื้นของเมล็ด สำหรับชุดนาดปัจจัยการทำงานที่สำคัญประกอบด้วย ความเร็วลูกนาด มุ่มครีบวงเดือนจากแนวเพลาลูกนาด อัตราการป้อน ความชื้นของเมล็ด และการส่วนเมล็ดต่อฟาง ส่วนอุปกรณ์การทำความสะอาด ปัจจัยการทำงานที่สำคัญประกอบด้วย ความลาดเอียงของตระแกรง ความเร็วตระแกรง ขนาดรูตะแกรง ความเร็วลมทำความสะอาด ความชื้นของเมล็ด อัตราการป้อน และการสูญเสียของแผ่นกันท้ายตระแกรง

คำสำคัญ : ความสูญเสียจากการเก็บเกี่ยว เครื่องเกี่ยวนาด ปัจจัยการทำงาน

บทนำ

ข้าวเป็นพืชที่มีความสำคัญต่อทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของไทย การผลิตข้าวมีหลายขั้นตอน การเก็บเกี่ยวเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพและปริมาณของผลผลิต จากปริมาณการผลิตข้าวที่มีอยู่เป็นจำนวนมากของประเทศไทย หากเกิดความสูญเสียจากการเก็บเกี่ยวจะส่งผลกระทบต่อความเสียหายทางเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งในด้านปริมาณและมูลค่าเป็นจำนวนมาก ใน

ปัจจุบันการใช้เครื่องเกี่ยวนาดกำลังได้รับความนิยมจากเกษตรกรอย่างแพร่หลาย และมีการใช้งานขยายไปทุกภูมิภาคของประเทศไทย ในบางพื้นที่ที่มีแปลงนาขนาดเล็ก หรือมีต้นไม้มาก ไม่เหมาะสมแก่การใช้งานเครื่องเกี่ยวนาด ก็ได้มีการรวมแปลงเพื่อให้เป็นแปลงเมืองนาใหญ่ขึ้น และหรือมีการตัดและชุดต้นไม้ที่อยู่ในนาออก ทั้งนี้เพื่อการใช้เครื่องเกี่ยวนาดช่วยให้เกษตรกรลดค่าใช้จ่ายจากการเก็บเกี่ยวโดยใช้แรงงานคน นอกจากนี้ ยังเป็นการทำงาน

1) อาจารย์ ภาควิชาวิศวกรรมเกษตร คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น 40002

Lecturer, Department of Agricultural Engineering, Faculty of Engineering, Khon Kaen University, Khon Kaen 40002

ที่เบ็ดเสร็จไม่ยุ่งยาก รวดเร็ว และไม่ต้องจัดการภัยหลัง การเก็บเกี่ยวมากนัก สามารถนำข้าวไปจำหน่ายได้ทันที ถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยลดภาระแรงงานในภาคการเกษตรอย่างมาก

ผลผลลัพธ์ได้อีกด้านหนึ่งจากการใช้เครื่องเกี่ยวนาด คือ ช่วยเพิ่มเปอร์เซ็นต์ตันข้าวจากวิธีเก็บเกี่ยวโดยแรงงานคนอีกประมาณ 9% (วินิตและคณะ, 2542 ; สมชาย, 2543) ทั้งนี้เพื่อการเก็บเกี่ยวโดยแรงงานคนต้องมีการตากแห้งฟ่อนข้าว ถ้าหากนาน ยิ่งทำให้เปอร์เซ็นต์ตันข้าวลดลง เนื่องจากความแตกต่างที่ค่อนข้างมากของสภาพอากาศในเวลากลางวันและกลางคืนในฤดูเก็บเกี่ยว ส่วนการใช้เครื่องเกี่ยวนาด เกษตรกรนิยมขายข้าวทันทีภายหลังการเก็บเกี่ยว โรงสีที่รับซื้อจะต้องนำข้าวที่มีความชื้นสูงไปอบลดความชื้น ในการอบลดความชื้น เมล็ดข้าวไม่ถูกผลกระทบมากเท่ากับการตากแห้งในแปลงนา ส่งผลให้ได้เปอร์เซ็นต์ตันข้าวที่สูงกว่า ในปัจจุบันคาดว่ามีเครื่องเกี่ยวนาดข้าวใช้งานประมาณ 5,000 เครื่อง ภายในประเทศไทย (วินิตและคณะ, 2550) โดยเกือบทั้งหมดผลิตในประเทศไทย และใช้งานในลักษณะของการรับจ้างเกี่ยวนาดแบบเหมาจ่ายต่อหัวเรียวพื้นที่

เครื่องเกี่ยวนาดเป็นเครื่องที่มีระบบการทำงานที่เกี่ยวนาด และทำความสะอาดอยู่ในเครื่องเดียว ประเทศไทยพัฒนาเครื่องเกี่ยวนาดมาจากการออกแบบของสถาบันวิจัยนาโนเทคโนโลยี (IRRI) ประเทศไทยได้พัฒนาและปรับปรุงเครื่องเกี่ยวนาดข้าว (Fig. 1) จนเหมาะสมกับสภาพการทำงานในประเทศไทย

นวัตกรรมทางเกษตรตะวันตก โดยนำชิ้นส่วนทั้งของเครื่องเกี่ยวนาด รถยนต์ หรือเครื่องจักรกลต่าง ๆ มาดัดแปลง ส่วนชุดนวดและชุดทำความสะอาดดัดแปลงมาจากเครื่องนวดแบบใหม่ตามแบบของไทย ซึ่งเป็นการพัฒนาและปรับปรุงมาจากเครื่องนวดแบบใหม่ตามแบบของสถาบันวิจัยนาโนเทคโนโลยี (IRRI) ประเทศไทยได้พัฒนาและปรับปรุงเครื่องเกี่ยวนาดข้าว (Fig. 1) จนเหมาะสมกับสภาพการทำงานในประเทศไทย

สมรรถนะการทำงานของเครื่องเกี่ยวนาดข้าว ที่สิ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะด้านความสูญเสียจากการกีบเกี่ยว ในการทำงานของเครื่องเกี่ยวนาดข้าว ชุดหัวทำงานที่ส่งผลต่อกำลังสูญเสียของผลผลิตแบ่งออกได้เป็น 3 ชุด คือ ชุดหัวเกี่ยว ชุดนวด และชุดทำความสะอาด ดังนั้น บทความนี้จึงนำเสนอถึงลักษณะการทำงานที่ส่งผลต่อกำลังสูญเสียการเก็บเกี่ยวขั้นชุดการทำงานทั้ง 3 ชุด

ปัจจัยที่มีผลต่อกำลังสูญเสียจากการเก็บเกี่ยวข้าวโดยเครื่องเกี่ยวนาด

เครื่องเกี่ยวนาดข้าวเป็นเครื่องที่มีระบบการทำงานทั้งเกี่ยวและนวด รวมทั้งการทำความสะอาดอยู่ภายใต้เครื่องเดียว ชุดการทำงานหลักที่ทำให้เกิดความสูญเสียจากการเก็บเกี่ยว มี 3 ชุด ดังนี้

1. ชุดหัวเกี่ยว ประกอบด้วย ล้อโน้มทำหน้าที่เกาะตันพืชที่ล้มและ/or โน้มตันพืชที่ตั้งให้เข้ามาหาชุดใบมีด ชุดใบมีดตัดตันพืชและตันพืชถูกล้อโน้มส่งต่อมายัง

Fig. 1 Thai designed rice combine harvester

Fig. 2 Header operation

เกี่ยวลำเลียงหน้า เพื่อรับรวมต้นพืชmany ส่วนกลางของชุดหัวเกี่ยวสำหรับส่งเข้าชุดคอลำเลียง เพื่อการตัดพัตันพืชส่งต่อไปยังชุดนวด (Fig. 2) จากลักษณะการทำงานดังกล่าว ปัจจัยที่สำคัญของการทำงานของชุดหัวเกี่ยวที่มีผลต่อความสูญเสียจากการเกี่ยวมีดังนี้

- ดัชนีล้อโน้ม หรืออัตราส่วนความเร็วเชิงเส้นปลายชีล้อโน้มกับความเร็วขับเคลื่อน การเก็บเกี่ยวที่ใช้ดัชนีล้อโน้มต่ำเกินไป ทำให้การกวักข้าวที่ถูกตัดแล้วเข้ามายังชุดหัวเกี่ยวไม่ทัน เกิดการร่วงหล่นก่อนถูกผสานเข้ามา ยังชุดหัวเกี่ยว และการทำงานที่ใช้ดัชนีล้อโน้มสูงเกินไปส่งผลให้ล้อโน้มกวักดึงข้าวมากเกินไป ทำให้เมล็ดข้าวร่วงออกจากวง พาก การศึกษาของและคณะ (2547) พบว่า ดัชนีล้อโน้มในช่วง $2.5 - 4.0$ เหมาะสมกับการเก็บเกี่ยวข้าพันธุ์ข้าวภูมิภาค 105 และพันธุ์ข้าวนาท 1 ทั้งในสภาพข้าวตันตั้งและตันล้ม

- ความเร็วของใบมีดตัด ในการเก็บเกี่ยว เมื่อใช้ความเร็วต่ำเกินไป ตันข้าวจะไม่ถูกตัดและถูกชุดใบมีดตัดสูงผลให้เมล็ดร่วงหล่น แต่เมื่อใช้ความเร็วชั่งในมีดตัดสูงเกินไป จะทำให้ชุดหัวเกี่ยวเกิดการสั่นสะเทือนสูง มีผลให้ตันข้าวขณะถูกตัดเกิดการสั่นสะเทือนและการร่วงหล่นของเมล็ดเพิ่มขึ้น

- อายุการทำงานของใบมีดตัด ใบมีดที่มีอายุการทำงานมาก ความคมของใบมีดจะน้อยกว่าใบมีดที่มีอายุการทำงานน้อย ความคมของใบมีดน้อยทำให้การตัดตันข้าวไม่ดีนัก บางครั้งทำให้เกิดการรูดรวมและมีผลต่อ

ความสูญเสีย

- ความชื้นของเมล็ด เมล็ดที่มีความชื้นสูงจะมีแรงยึดเหนี่ยวแรงของเมล็ดกับวงรูบสูงกว่าเมล็ดที่มีความชื้นต่ำ ดังนั้น ในขณะเก็บเกี่ยวเมล็ดที่มีความชื้นต่ำจะทำให้เมล็ดร่วงหล่นได้ง่ายกว่าเมล็ดที่มีความชื้นสูง

2. ชุดนวด เป็นส่วนที่ทำหน้าที่แยกเมล็ดให้หลุดจากพาง โดยการพาดตีของลูกนวดและ/หรือหมุนเหวี่ยงข้าวให้ฟัดตีกับตะแกรงนวดเพื่อแยกเมล็ดออกจากวง เมล็ดที่ถูกนวดแล้วจะออกจากชุดนวด โดยผ่านช่องตะแกรงนวดตกลงไปยังชุดทำความสะอาด ส่วนพางจะม้วนรอบลูกนวดและให้หลตามแกนเพลาลูกนวดตามแนวบังคับของครีบวงเดือนไปออกที่ช่องพางออก ลักษณะการทำงานของชุดนวดแสดงใน Fig. 3

การทำงานของชุดนวดมีความสำคัญต่อคุณภาพ

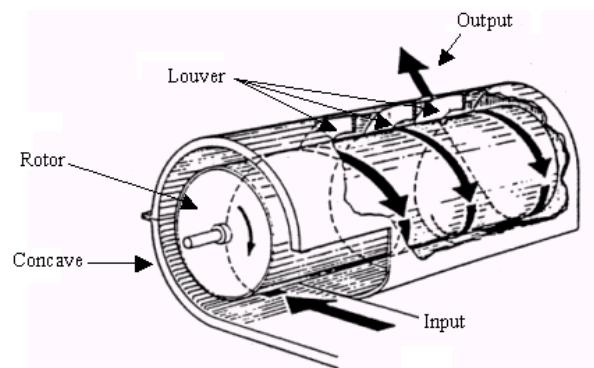

Fig. 3 Principle of axial flow threshing unit operation

Source : Khan (1986)

และปริมาณของผลผลิต การนวดที่รุนแรงเกินไปจะทำให้เมล็ดแตกหักเสียหายมาก แต่ถ้าการนวดรุนแรงน้อยเกินไป ก็จะมีผลให้เมล็ดบางส่วนไม่ถูกนวดและอาจทำให้เกิดความสูญเสียสูง โดยการทำงานของชุดนวดมีปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อความสูญเสียจากชุดนวด ดังนี้

- ความเร็วลูกนวด ในการนวดข้าว ลูกนวดที่มีความเร็วสูงจะมีความรุนแรงในการนวดสูง ทำให้เมล็ดหลุดออกจากวงได้ดีกว่าลูกนวดที่มีความเร็วน้ำ แต่จะมีผลให้ปริมาณการแตกหักของเมล็ดมากขึ้น นอกจากนี้ความเร็วสูงของลูกนวดทำให้มีแรงเหวี่ยงภายในชุดนวดสูง เช่นกัน ส่งผลให้เมล็ดที่ถูกนวดแล้วถูกเหวี่ยงให้หลุดผ่านตะแกรงนวดได้ดีกว่าลูกนวดที่มีความเร็วน้ำ

- มุมครีบวงเดือนจากแนวเพลาลูกนวด ความเร็วของการไหลตามแกนของวัสดุในชุดนวดขึ้นอยู่กับมุมของครีบวงเดือนที่ทำกับแนวเพลาลูกนวด มุมครีบที่มีค่าสูง (เอียงน้อย) ทำให้วัสดุมีความเร็วในการไหลตามแกนได้ช้ากว่ามุมครีบที่มีค่าต่ำ (เอียงมาก) ความเร็วของวัสดุที่มีค่าต่ำทำให้ช่วงเวลาในการถูกนวดและคัดแยกเมล็ดออกจากฟางมากกว่าความเร็วที่มีค่าสูง และมีความสูญเสียในการนวดน้อยกว่า

- อัตราการป้อน การเพิ่มอัตราการป้อนเป็นการเพิ่มวัสดุเข้าไปในชุดนวดต่อหน่วยเวลาที่เท่ากัน ผลให้ชุดนวดนวดและคัดแยกเมล็ดออกจากฟางได้ทันที ผลทำให้ความสูญเสียจากชุดนวดเพิ่มขึ้น

- ความชื้นของเมล็ด ความชื้นของเมล็ดสูงทำให้มีความเสียดทานของเมล็ดและฟางสูง และแรงยึดระหว่างเมล็ดกับวงสูง มีผลให้การนวดและการคัดแยกเมล็ดออกจากฟางในชุดนวดทำได้ยากกว่าข้าวที่มีความชื้นของเมล็ดต่ำ

- อัตราส่วนเมล็ดต่อฟาง อัตราส่วนเมล็ดต่อฟางที่เพิ่มขึ้นเป็นการลดปริมาณฟางที่เข้าไปนวด ส่งผลให้ชุดนวดนวดและคัดแยกเมล็ดออกจากฟางได้ง่ายขึ้น ทำให้ความสูญเสียลดลง

จากการศึกษาของสมชาย (2550) พบว่า ข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 ถ้าต้องการให้มีความสูญเสียจากชุดนวดไม่เกิน 1% ควรใช้ความเร็วลูกนวดน้อยกว่า 18 เมตร/วินาที และอัตราการป้อนไม่เกิน 14 ตัน/ชม. ส่วนมุมครีบวงเดือนจากแนวเพลาลูกนวดไม่น้อยกว่า 67 องศา เก็บเกี่ยวที่ความชื้นของเมล็ดไม่เกิน 23 % ฐานเปียก และอัตราส่วนเมล็ดต่อฟางไม่น้อยกว่า 0.80 ส่วนข้าวพันธุ์ชัยนาท 1 ถ้าต้องการให้มีความสูญเสียจากชุดนวดไม่เกิน 3% ควรใช้ความเร็วลูกนวดไม่น้อยกว่า 18 เมตร/วินาที มุมครีบวงเดือนจากแนวเพลาลูกนวดไม่น้อยกว่า 67 องศา เก็บเกี่ยวข้าวที่ความชื้นของเมล็ดไม่เกิน 24 % ฐานเปียก และใช้อัตราการป้อนไม่เกิน 10 ตัน/ชม.

3. ชุดทำความสะอาด ประกอบด้วยอุปกรณ์ที่สำคัญ 2 ส่วนคือ ตะแกรงทำความสะอาด (Fig. 4) ทำหน้าที่แยกเศษหรือหอนฟางให้ออกจากเมล็ดที่ผ่าน

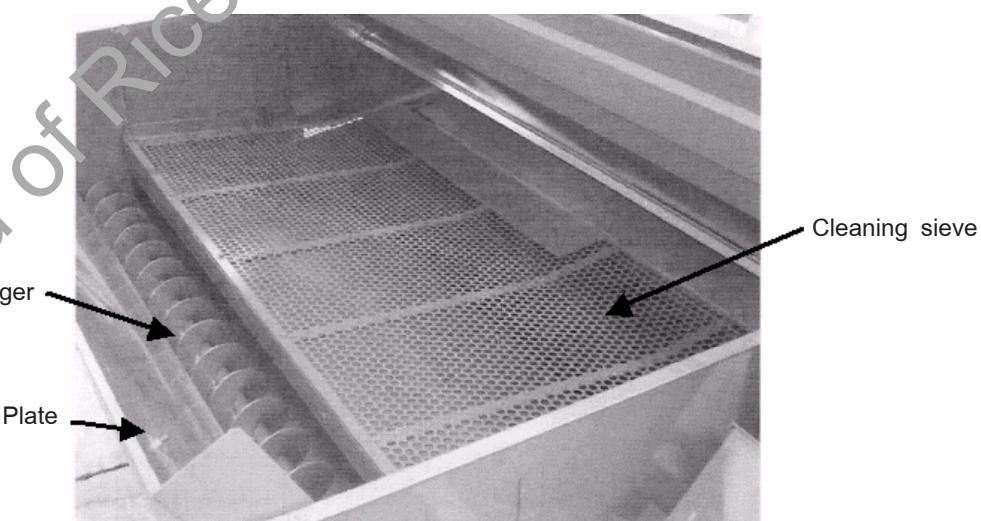

Fig. 4 Cleaning unit

Source : พินัยและคณะ (2546)

ตะแกรงนวลดลงมาหลังการนวดโดยการเขย่าไป-มา อุปกรณ์นี้ทำงานร่วมกับชุดพัดลมที่อยู่ใต้ตะแกรง ทำความสะอาด โดยชุดพัดลมจะเป่าเศษผุ่น ข้าวลิน เศษฟาง และสิ่งเจือปนอื่นๆ ที่มีน้ำหนักเบากว่าเมล็ดข้าว เปเลือกให้แยกจากเมล็ดออกไปท้ายเครื่องผ่านแผ่นกันท้ายตะแกรงทำความสะอาด ส่วนของที่ถูกนวดไม่หมด หรือท่อนfangจะถูกเขย่าจนหลุดออกไปจากตะแกรง ทำความสะอาดลงสู่เกลียวลำเลียงเพื่อลำเลียงส่งกลับไปนวดซ้ำ เมล็ดที่ผ่านตะแกรงและพัดลมทำความสะอาด จะร่วงลงไปยังเกลียวลำเลียงผลผลิต เพื่อนำผลผลิตไปบรรจุกระสอบหรือถังเก็บเมล็ดต่อไป ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสูญเสียจากชุดนวด มีดังนี้

- ความลาดเอียงของตะแกรง ตะแกรงที่มีความลาดเอียงต่ำจะทำให้เมล็ดไหลผ่านตะแกรงเร็วเกินไป ส่งผลให้ความสูญเสียเพิ่มขึ้น ส่วนตะแกรงที่มีความลาดเอียงสูงเกินไปทำให้พื้นที่ของรูตะแกรงในแนวตั้งที่เมล็ดจะสามารถหลอดผ่านได้ลดลง ส่งผลให้เมล็ดหลอดผ่านได้ยากขึ้น ความสูญเสียจะเพิ่มขึ้น จากการศึกษาของวินิตและคณะ (2546) พบว่า ตะแกรงทำความสะอาดควรมีความลาดเอียงระหว่าง 8-11 องศา จากแนวระดับ

- ความเร็วของตะแกรง ความเร็วของตะแกรงสูงทำให้เมล็ดไหลผ่านตะแกรงได้เร็วกว่าความเร็วของตะแกรงต่ำ ส่งผลให้เมล็ดหลอดผ่านตะแกรงໄ่ไปหัน และถูกขับทิ้ง สำหรับความเร็วของตะแกรงที่เหมาะสม คือ $0.58-0.66$ เมตร/วินาที (วินิตและคณะ, 2546)

- ขนาดรูตะแกรง เกลียวสามารถหลอดผ่านรูตะแกรงขนาดใหญ่ได้ดีกว่ารูตะแกรงขนาดเล็ก แต่สิ่งเจือปนที่สามารถหลอดผ่านได้เช่นกัน ซึ่งจะทำให้มีสิ่งเจือปนเพิ่มในเมล็ด เครื่องเกี่ยวขนาดข้าวโดยทั่วไปนิยมใช้รูตะแกรงขนาด $16-19$ มม.

- ความเร็วลมทำความสะอาด ความเร็วลมสูงถึงแม่ละหัวดพาราสิ่งเจือปนออกได้ดี ทำให้ผลผลิตที่ได้มีความสะอาดสูง แต่ก็สามารถพัดพาเอาเมล็ดออกได้เช่นกัน ทำให้มีความสูญเสียจากการทำความสะอาดสูง จากการศึกษาของวินิตและคณะ (2541) ควรใช้ความเร็วลมทำความสะอาดระหว่าง $7.5-8.3$ เมตร/วินาที

- ความชื้นของเมล็ด มีผลต่อความเสียดทานและน้ำหนักของวัสดุ ความชื้นสูงทำให้มีความเสียดทานระหว่างเมล็ดและสิ่งเจือปนสูง รวมทั้งน้ำหนักของวัสดุสูง

มีผลทำให้ลมเป่าแยกสิ่งเจือปนและเมล็ดออกได้ยาก ความสูญเสียจะมีค่าต่ำ แต่เบอร์เซ็นต์ความสะอาดก็จะมีค่าต่ำตามไปด้วย

- อัตราการป้อน หรือปริมาณผลผลิตที่ถูกทำความสะอาดต่อหน่วยเวลา ที่อัตราการป้อนสูงทำให้การทำความสะอาดไม่ทัน มีเมล็ดล้นออกจากตะแกรง ทำความสะอาด และปริมาณเมล็ดที่มากเกินบางส่วนจะไปอุดตันช่องลม ส่งผลให้ความเร็วของลมลดลง ทำให้การสูญเสียเมล็ดที่จะถูกเป่าออกลดลง แต่ปริมาณสิ่งเจือปนที่จะถูกเป่าออกจากผลผลิตก็จะลดลงตามไปด้วย

- ความสูงของแผ่นกันท้ายตะแกรงทำความสะอาด อุปกรณ์นี้ทำหน้าที่กันวัตถุที่ถูกเป่าออกท้ายตะแกรง แผ่นกันท้ายที่สูงจะดักเมล็ดได้ดีกว่าแผ่นกันท้ายที่ต่ำ ส่งผลให้มีความสูญเสียจากการทำความสะอาดน้อยกว่า แต่ก็จะตักสิ่งเจือปนที่ถูกเป่าออกได้เช่นกัน และสิ่งเจือปนที่ถูกดักไว้จะหลงสู่เกลียวลำเลียงกลับไปนวดซ้ำ ถ้าสิ่งเจือปนถูกดักมากจะมีผลให้เกลียวลำเลียงเกิดการติดขัดได้

สรุป

ความสูญเสียจากการเก็บเกี่ยวเป็นสิ่งที่สำคัญในการใช้เครื่องเกี่ยวขนาด ผู้ปฏิบัติงานควรมีความรู้ และความชำนาญ ทราบถึงปัจจัยและผลที่มีต่อความสูญเสียจากการเก็บเกี่ยว และปฏิบัติงานตามสภาพของการทำงาน ตลอดจนความเหมาะสมทั้งของเกษตรกรเองและผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย

คำขอบคุณ

ผู้เขียนขอขอบคุณ ศูนย์วิจัยเครื่องจักรกลเกษตร และวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว ศูนย์นวัตกรรมเทคโนโลยี หลังการเก็บเกี่ยว มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้ให้การสนับสนุนทุนวิจัยต่างๆ จนเป็นที่มาของความรู้ที่ได้เขียนในบทความนี้

เอกสารอ้างอิง

พินัย ทองสวัสดิ์วงศ์, สันธาร นาควัฒนาณกุล, เศริมศักดิ์ หยกอุบล, สมชัย หยกอุบล, เสมอ สุกงาม และ ทองปลิ ตันสงวนวงศ์. 2546. คู่มือการใช้เครื่องนวดข้าวเกษตรพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กลุ่มโรงงาน

- เกษตรพัฒนา. 44 หน้า.
วินิต ชินสุวรรณ, ณรงค์ ปัญญา และศรีสมร ทวีโชคชัย.
2541. การศึกษาปัจจัยสำหรับออกแบบเครื่อง
ทำความสะอาดข้าวเปลือกหอมมะลิในระดับกลุ่ม
เกษตรกร. วารสารวิจัย มข. 3(2) : 19-30.
วินิต ชินสุวรรณ, นิพนธ์ ป้องจันทร์, สมชาย ชวนอุดม และ
วรรจิต พยอม. 2546. ผลของการมาดเอียงและ
ความเร็วของตะแกรงทำความสะอาดที่มีต่อ
สมรรถนะการทำความสะอาดของเครื่องเก็บข้าว
แบบไฟฟ้าตามแกน. วารสารสมาคมวิศวกรรมเกษตร
แห่งประเทศไทย 10(1) : 25-30.
วินิต ชินสุวรรณ, นิพนธ์ ป้องจันทร์, สมชาย ชวนอุดม และ
วรรจิต พยอม. 2547. ผลของดัชนีล้อโน้มที่มีต่อ
ความสูญเสียในการเก็บข้าวของเครื่องเก็บข้าว
วารสารสมาคมวิศวกรรมเกษตรแห่งประเทศไทย
10(1) : 7-9.
วินิต ชินสุวรรณ, ศิริรัตน์ พิลาวุธ และนิพนธ์ ป้องจันทร์.
2550. การเปลี่ยนแปลงคุณภาพข้าวเปลือกเมื่อเก็บ
รักษาในไฮโลเหล็ก. วารสารวิจัย มข. 12(2) : 157-
166.

- วินิต ชินสุวรรณ, สมชาย ชวนอุดม, วสุ อุดมเพทายกุล, วรรจิต
พยอม และนรนค์ ปัญญา. 2542. ความสูญเสียใน
การเก็บเกี่ยวข้าวหอมมะลิโดยใช้แรงงานคนและใช้
เครื่องเก็บข้าว. วารสารวิจัย มข. 4(2) : 4-7.
สมชาย ชวนอุดม. 2543. การศึกษาความสูญเสียจากระบบ
การเก็บเกี่ยวข้าวหอมมะลิโดยแรงงานคนและการ
เก็บเกี่ยวโดยใช้เครื่องเก็บข้าว. วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิศวกรรมเครื่องจักรกลเกษตร. มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น, จ.ขอนแก่น.
สมชาย ชวนอุดม. 2550. การทำนายความสูญเสียจากระบบ
การนาดของเครื่องเก็บข้าวแบบไฟฟ้าตามแกน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
วิศวกรรมเครื่องจักรกลเกษตร. มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น, จ.ขอนแก่น.
Khan, A.U. 1986. The Asian Axial-Flow Threshers. Proceeding of the International Conference on Small Farm Equipment for Developing Countries. USA: McGraw-Hill.